

ادبیات عمومی و علمی

هفته‌لق سیاسی ، ادبی ، علمی غزته‌در

جلد : ۳

سنه : ۲ ۲۰ رمضان ۱۳۳۶ جمعه‌ایرتی ۲۹ خزان ۱۹۱۸ نومرو ۴۲ — ۷۴

احمال و فکر

ترجمه‌نك غلبه و مظهریتی

برملتک غلبه ایتجه‌سی ایچون لسانک‌ده مظهر اوله‌سی شرطدر. روسیه ، برچوق ملل واقوامی تمثیل و تجنیس ایتدی . بریره کیردیکی وقت اورایه لساتی‌ده ادخاله چالشدی . روس لسانی احتیاجات عصریه‌یه موافق برحاله کلدی . بودیل ایله هر یکی فکر افاده ، هر یکی مضمون بولسانله ادا اولونیوردی . انگلیزجه ، فرانسزجه ، آلمانجه هیچ بر عبارت اساسیه یوقدی که موسقوفجه‌یه قابل نقل و ترجمه اوله‌سون . روس دیلی ، هر منور و دانشمندی ، حتی هر متفکری السنه سائره‌یی اوکره نمدن وارسته براقیوردی . حلول و نفوذ ، فتح و تسخیر ، یالکز سیف ایله اولماز ، لسانله‌ده اولور . روس عرفانک حضورنده سرفرو ایدرم . آلمان ، فرانسز ، انگلیز ، ایتالیان ، اونلردن صوکره روس پک کری قالماز . هر بیوک روس مرکز ، برده روس مقر عرفاندر . [قزان] کی اوزاق شهرلرده بیله دارالفنونلر وار . روس ایلنده چیقان غزته‌لر ، [تایمس] لرله قابل مقایسه‌در . روسیه‌نک هریرنده کوزل کوزل و پک مفید مجموعه‌لر چیقیور . قادینلر او قویور . هر کس ، برغدای عرفان

بولویور. ایشته بونک ایچوندرکه عرفانی قدیم ویوکسک اولان لهستاندن طوتیکزده قافلا-
سیه نك متشتت اقوامنه قدر سابق روسیه نك هریرنده روسلغه متمثل و متایل افراد
تصادف اولونور .

بز ترکلك غایه و مقصدمز تعالیدر . اول بول ، شو عثمانلی وطنی فتح ایتلی یز .
ایسته میوزکه بوقلمرو داخلنده بزم ییاجی افراد واقوام قالسون . قالیرسه ، درحال ،
آمریقا میسیونرلی ، فرانسیز پروپاغاندیستری ، یهودی درویشلری ، آلمان معلملری ،
آوستریالی رهبان ، ایتالیان غیرتورلری اونلری « مشتری » تلقی ایدرلر و کندیلرینی عرفانا
طویورورلر . آرتق بو (عثمانلی) لر بزدن یوز چه ویررلر . بونلرک بزم احتیاجی قالماز .

أرمنیلری مؤاخذه ایدیورز . یوزده طقسبان طقوز حقی یز . لکن یوزده برده
حقسوز . لساناً بزم بوقدر یاقین اولان أرمنیلره نه دن لسان و عرفانمزی تعمیم ایدم مدك ؟
صوك زمانلره قدر أرمنی ، أرمنیجه سنی بیلمزدی . فقط ، برقاج سنه در أرمنی فرنكاشیور ،
قولایلقله انكلیزلشیور . بونده بزمده بر حصه تقصیرمزوارم . لسانمزی السنه متكامله عدادینه
ادخال و أرمنینك حوائج فكریه سنی ادا و ایفا ایتسه ك غره غوریان أرمنی ، قاتوليك أرمنی ،
پروتستان أرمنی اولدینی کی برده ترك أرمنی جماعتی تورهردی ...

ترکجه مز کیف وهوسه ، اوتکنك بریکنك Bon plaisir ینه تابع اولویور . مثلاً
برذات محترم حروفی تعدیل هوسنه دوشویور . دیگر برذات محترم ترکیلری بوزیور .
اوچنجی برذات محترم توران جذروینه کیدیور . غریبی شوکه معارف نظارتی ده بو
نفوذلر آلتنده قالوب مکتب کتابلرینی کونك موداسنه تبعیتله تنظیم ایتدیریور . آلمزه
اوله غریب قرائت کتابلری ، تربیه بدنیه رسالهلری کچدی که ، العیاذبالله ! ایرتسی کون
اودوات محترمه اقبالدن دوشویورلر . مسلك ده یوز اوستی قالیور . آرتق بنیه ملیه بونلره
مساعد دکدر . لسان و ملت کندی مال مقومنز دکدرکه اونلره ایسته دیکمز کی تصرف
ایده لم . بو کون طبخ و اعمال ایدیلن کتابلری صاقلایوب ، اوزاق برماضیده دکل ، کله جك
سنه آچه جق اولورسه ق محجوبیتمز دن قیزاریرز . برایکی کشی بی ممنون ایتك ، کلاه قایمق
ایچون او قدر مناسبتر یوللره کیدیور ، زماندن استفاده ایله ملتی تحت احتکاره آلیورزکه ...
لسانمزك حقوقی ! برمدعی عمومی چیقمه لی ده بو حقوقی مدافعه ایتمه لی . یکرمنجی

عصرده ، اوروپانك ملتقاينده بويلا باشي بوزوق برلسان، بويلا آلايلي بر ادبيات ، بويلا شيرازده سر كتابلر ، طابانمز و طاوانمز كتيخانهلر... طوغريسي بوزره ياقيشماز .

حكومت ، دوت سنه يه ياقين بر تجربه دن صوكره بتون معضلات و معظمتات مصالحك آنجق حريته حل ايديله جگنه يقين حاصل ايتديكندن سانسوري الفا ايتدي . سانسور يك فنا برشيدى . او قدر فنا كه ، بوصورتله مات ، هر كون ساطور لانيوردى . صنعى بر مطلقيت حاصل اولمشدى . بوندن استفاده ايدن بر طاقم ارباب علم و عرفان واردى . حریت مطبوعات بونلر ك ايشنه گلزدى . مؤاخذه و تنقيده طابانامازلردى . او ائناده بونلر كندى منويلرني يوروتك ايتيورلردى . معارفى انحصار آلتنه آله جقلردى . لسان كندى مالكانه لرى ، ادبيات باطاپو متصرف اولدقلى چفتلكلى ايدى .

سانسور بونلره آز كلش كي تحريكات ايله بو مجموعه يي ده قاپاتديلر . برقاج آي قارلر مزه قارشى تعهد ائمزى ايفا ايدمه دك . هر شى كسيه بيلير ، لسان كسيلمز . صوكره ، چوق شكر ، صدراعظم طلعت پاشا ، - قريحه سندن - بورساله نك تكرار انتشارينه مساعده ايتدى .

دارالفنوننمز اللهلقدر . مقصدمز دارالفنونك احما والغاسى دكل ، ارقا واعلاسى ايكن يازديغمز يازيلرى ، منفعتلرينه موافق كورمه ينلر ، ينه اوزرلر مزه هجوم ايتديلر : بر جلال نورى به چاه لم دير كن مملكته حرينه ، مشروطيته ، اساسنه چاتمى اولورز .

فكر ، لسان ، تمي ايتك ايچون حريته ، مشروطيته محتاجدر . حریت فكريه ولسانيه به تجاوز ايتك اعتيادى ، بزه ، بزدن اولكي دوردن موروث و منتقلدر . براقيكز هر كس سربست مؤاخذات و تنقيداتده بولونسون ! اوزمان هيچ رقيق ، سقط ، نوراسته نيق مسلك ديكيش طوتدورده ماز . خاطر ، كوكل ، تخصيصات معرفتيله ايلرى سورولن مالك ، او خاطر ك ، او كوكل ك ، او تخصيصاتك زواليله سونه ر . بناء عليه بوكي شيلره تنزلكار اولما مى يز .

آرقه مزده دوت سنه لك بر دوره مضايقه براقديق . عرفانا چوق زيان ايتمش ايدك . شودرت سنه ده لسانمز ، ادبياتمز يك چوق ترقى ايدمه بيليردى . بارى بوندن صوكره جبر مافاته باقهلم . مادام كه دولت و ملتزم يكي بر دوره فيضه داخل اولويور ، لسانمز ده عيني عهد فوزه ادخال ايتلى يز كه ترقيا تمز جيد ، تكاملاتمز متين و اساسلى اولسون . تركيه دول معظمه دن ، تركيه ده السنه معظمه دن اولمليدر و اوله جقدر . تركيه يا بيوك بر دولت اوله رق ياشار ، يا هيچ

یا شاماز . تر کجده ، طبقی ، اونک کیدر . یا السنه متکامله صر سنده بشریتک بر حامل عرفان
وایقانی اولور ، یا خود ، سائر لسانلر کندیسنه غلبه ایدر . ملتله برابر بزده کچر و کوچهرز .
لسانه اهتم ، عینله ، ملتله اهتمدر .

آتی مطبعه سی — ۲۴ جزیران ۹۱۸

مهرول نوری

حضور هایون درس لری

دأب دیرین سلطنت سنیه دن اولق اوزره رمضان شریفک عشر اولنده علمای بنام طرفندن
حضور هایونده درس تقریر اولمقده ، و بودرسلره پادشاهان عظام حضراتی طرفلرندن يك بویوک بر
اهمیت عطف ایدلکده در . قرآن مبینک بر تفسیر بلیغی اولان بودرسلرک مبدائی تاریخ عثمان غازی به
قدر چیقاریور ، عهد اورخان غازیده ده صورت دائمده اجرا ایدلدیکنی قید ایدیور .

« عطا » بو خصوصده شوايضاحاتی ویرمکده در : (عثمان خان) غازی عصر فضائل حصرتالیستندن
بدأ ایله (اورخان غازی) عهدنده دائمی صورته اجرایه باشلانیهرق اول زمانلردن و خصوصیه
(مراد اول) وقتندن بری رمضان شریفده وقت بونمقجه هرکون وایام سائرده اراده بیورلدقجه
فحولین علمادن اولان ذوات فضائل سماتک اکثریسی حضور هایونده اجتماع ایله آیات جلیله فرقانیه دن
بعض سور شریفه تفسیر اولمسی قاعده حکمنه کیرمیشیکن (مصطفی خان ثالث) ذخیر زاهر اخرتلری
اولق اوزره بواصول خیریه بی قانون قوی به ربطله دائمی و رسمی بر نظام حکمنه وضع و همت بیورمشد .
(مصطفی خان ثالث) حضرتلرینک بیک یوز یتیمش ایکی ایام روزه سنندن بدأ ایله شهر رمضان
شریفک اولکی کونندن اونجی کوننه قدر برر مقرر ایله چند نفر مخاطبدن عبارت اولق اوزره بر
هیئت علما جاب ایدرک تفسیر شریف بیضاویدن برقاج آیت کریمه تفسیر ابتهیرمک و بوجهته استفاضه
فیض و برکت ایتک و اونجی کونی کتبخانه خواجه سی پیشوا اولدیفی حالدده مقرر اولان ذاتلردن
مرکب بر مجلس متمایز دخی عقد اولنهرق کذلک تفسیر شریفدن مباحثات حسنه اجرا سیله تنویر مبالات
ایداک اصولی وضع بیورلمشدر . [۱]

اسلاف عظام حضراتی علم و معرفتی و اصحاب فضل و کمال حمایه بیوردرلر ، ممالک عثمانیه داخلنده